

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב פרופ' אליעזר ריבלין
משנה לנשיא בית המשפט העליון (כדימוס)

י"ב אייר, תשע"ד
12 מאי, 2014
מספרנו: 196/14/שלוס תל אביב
אישי-סודי-למכותב בלבד

המתלונן: מר משה הלוי

הנילון: כב' השופט שמואל מלמד
בתיק ה"ת 714-03-13 בבית משפט השלום בתל אביב

בעניין: תלונה שהתקבלה בלשכתנו ביום 30.3.14

החלטה

נציב תלונות הציבור על שופטים הסמיכני להודיע על החלטתו בתלונה:

1. עניינו של התיק הנ"ל בבקשה שהגישה משטרת ישראל למתן צו להחזקת חפצים שנתפסו אצל המתלונן. ביום 13.5.13 החליטה כב' השופטת מיכל ברק-נבו כי המשטרה תחזיר למתלונן את החפצים שנתפסו אצלו אם לא יוגש נגדו כתב אישום עד ליום 5.6.13. המשטרה ערערה על ההחלטה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, וביום 23.9.13 החליט כב' השופט ציון קאפח לקבל את הערעור. המתלונן ערער על ההחלטה לבית המשפט העליון, וביום 10.12.13 החליט כב' השופט עוזי פוגלמן להגביל את תוקפו של הצו לתקופה של 180 יום מיום 23.9.13. ביום 20.3.14 הגישה המשטרה בקשה לקבלת צו חדש להחזקת החפצים התפוסים של המתלונן למשך 30 יום נוספים. ביום 25.3.14 החליטה כב' השופטת מיכל ברק-נבו להעביר את הבקשה לסגן הנשיאה בשל שהותה בשכתון. ביום 26.3.14 החליט סגן הנשיאה, כב' השופט מרדכי פלד, להעביר את התיק לכב' השופט שמואל מלמד. ביום 27.3.14 החליט כב' השופט מלמד, בהעדר הצדדים, לקבוע את התיק לדיון ליום 24.4.14.

2. לטענת המתלונן, בהחלטתו מיום 27.3.14 מנע ממנו כב' השופט את הזכות להגיב בכתב לבקשת המשטרה, כפי שנהגו שופטים אחרים שדנו בתיק זה לפניו. לטענתו, משמעות ההחלטה בפועל הייתה קבלת בקשת המשטרה והארכת הצו בשלושים ימים נוספים, עד ליום

24.4.14, בלי שניתנה לו זכות להגיב לבקשה. למעשה, טוען המתלונן, בהחלטתו האריך כב' השופט צו שתוקפו פקע ביום 22.3.14, ובכך פגע בעיקרי הצדק הטבעי. המתלונן טוען עוד, כי ההחלטה מנוגדת לנוהל שקבעה כב' הנשיאה זיוה הדסי-הרמן, לפיו צד שמגיש בקשה בתיק (לרבות המשטרה) חייב להביא בפני בית המשפט את תגובת הצד השני, ועל המזכירות להימנע מלקבל בקשות המוגשות ללא תגובת הצד שכנגד. לטענתו, החלטת כב' השופט – כמו גם החלטת כב' סגן הנשיאה – נותנות לטענת המתלונן גיבוי למחדלה של המשטרה המגישה בקשות ללא תגובת הצד שכנגד, דבר הגורם לאפליה פסולה בין בקשות המוגשות על ידי המשטרה לבין בקשות המוגשות על ידי צדדים אחרים.

3. בתגובתו לתלונה מסר כב' השופט, כי התיק הועבר לטיפולו בשל שהותה של כב' השופטת ברק-נבו בשבתון. בהחלטתו מיום 27.3.14 קבע את התיק לדיון ליום 24.4.14 לאור העומס ביומנו. בהיותו מכהן כשופט מעצר הימים של בית משפט השלום בתל אביב, יומנו עמוס לעייפה והוא קובע דיונים בתיקים לפי סדרי עדיפויות ולפי סדר הגעתם אליו. במקרה דנן, התיק נקבע לדיון יומיים לאחר תום פגרת הפסח. הוא אינו סבור כי פגע בזכות הטיעון של המתלונן. להיפך: הדיון בתיק נקבע במועד הקרוב ביותר האפשרי, כדי לאפשר למתלונן את יומו בבית המשפט. אם סבר המתלונן כי נפגעה זכותו, היה עליו להגיש לבית המשפט בקשה לעיון חוזר בהחלטה או להגיש ערר לבית המשפט המחוזי. אשר לנוהל שקבעה הנשיאה: נוהל זה מתייחס לצדדים עצמם ואין בו כדי לחייב את בית המשפט להפנות את הצדדים לקבלת תגובה. מדי יום הוא מקבל בקשות רבות של אזרחים המוגשות ללא תגובת הצד השני, ובכל מקרה נבחן הצורך בתגובת הצד שכנגד לגופו של עניין. כאשר לא נדרשת תגובה ניתנת החלטה בהיעדרה. במקרה דנן התבקש לקבוע דיון בבקשה, ופעל לפי הוראת סגן הנשיאה. תגובה לא היתה מועילה במקרה זה, שכן לא היה באפשרותו לקבוע את התיק לדיון במועד מוקדם יותר משקבע.

4. עיון בפרוטוקול הדיון מיום 24.4.14 מעלה, כי לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים, הורה כב' השופט על החזרת היומנים שנתפסו אצל המתלונן, וכן הורה להשיב לו את הדיסקים שנתפסו אצלו תוך מחיקת מסמכים החוסים תחת איסור פרסום, וזאת בתוך 14 ימים. המתלונן ביקש עיכוב ביצוע ההחלטה על מחיקת המסמכים החוסים תחת איסור פרסום, וכב' השופט נעתר לבקשה והורה על עיכוב ביצוע ההחלטה בשבעה ימים כדי לאפשר למתלונן לערור עליה. כן נקבע, כי כל התפוסים יוחזרו למתלונן תוך 21 ימים במידה שלא יגיש ערר.

5. הנוהל אליו מתייחס המתלונן בתלונתו הוא "נוהל בקשות בעניינים פליליים המוגשות למזכירות בתי משפט השלום והמחוזי בתל אביב", מיום 5.5.10 שהוציאה כב' הנשיאה דבורה ברלינר, מבית המשפט המחוזי בתל אביב, אשר חל על פי האמור בו גם על בתי משפט השלום בתל אביב (להלן: הנוהל). הנוהל חל "הן על גופי התביעה והן על הסנגורים, והמזכירות תנהג בהתאם", ונקבע בו:

"א. בקשות דחייה ובקשות דיוניות אחרות – יש להגיש בקשת דחייה, עם תגובת הצד

שכנגד או הצדדים שכנגד. מזכירות תונחה שלא לטפל בבקשות המוגשות ללא תגובה שכזו.

ב. בקשות מהותיות וכל בקשה אחרת – ככלל - בקשה מהותית תוגש, כשאליה מצורפת

תגובת הצד שכנגד. במקרים חריגים ניתן להגיש בקשה מהותית (או אחרת), ללא תגובה.

במקרה כזה, יציין המבקש במפורש ובמודגש - כי הבקשה מוגשת ללא תגובה וינקט. המזכירות

תעלה בקשות אלה לשופט" (ההדגשות במקור).

6. בהחלטת הנציב הקודם, כב' השופט (בדימ') אליעזר גולדברג, מיום 19.3.13 בתלונה

קודמת שהגיש המתלונן (תיקנו 94/13), המליץ הנציב דאו לשרת המשפטים ולמנהל בתי

המשפט ליתן את הדעת לטענותיו של המתלונן בעניין תוקפו של הנוהל, אשר אינו מציין את

מקור הסמכות להוצאתו, "זאת למרות שאינו נותן רק הוראות מינהליות למזכירות, אלא קובע

(ראשית לכל) סדרי דין ובגדרם מטיל חובות שאינן מנויות בדין, על מי שמבקש להגיש בקשה

בעניינים פליליים לבית המשפט, בכללם חשודים, עצורים ונאשמים".

7. כעולה מבירור התלונה, בקשת המשטרה להארכת תוקף החזקת מוצגים שנתפסו אצל

המתלונן ב- 30 יום הוגשה ביום 20.3.14, ואין חולק כי הוגשה בלא שצורפה אליה תגובתו של

המתלונן ובלי שניתנה הנמקה להיעדרה של תגובה כזאת. בכך יש – על פני הדברים – משום

חריגה מן הנוהל שקבעה כב' הנשיאה ברלינר, אשר חל, כאמור, גם על בית משפט השלום בתל

אביב. בלי שאביע דעתי על תוקפו של הנוהל האמור, ראוי הוא כי הנוהל יחול באופן שוויוני על

כל הצדדים המגישים בקשות לבית המשפט, בין אם הם נמנים עם התביעה או הסניגוריה ובין

אם הם צדדים בלתי מיוצגים. יתירה מכך. אף בהיעדרו של נוהל כלשהו, סבורני, כי קביעת

הדיון כעבור למעלה מ-30 ימים לאחר הגשת הבקשה, משמעה למעשה קבלה בפועל של בקשת

המשטרה, בלא מתן זכות תגובה למתלונן. בכך יש משום פגיעה בכללי הצדק הטבעי.

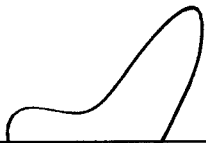
8. על אף האמור, נתתי את הדעת לכך שהדיון בבקשה נקבע במועד המוקדם ביותר

האפשרי, ולכך שבדיון זה העלה המתלונן את טענותיו וניתנה החלטה המורה למשטרה להחזיר

לו את החפצים התפוסים. לפיכך, בנסיבות העניין, לא מצאתי כי מבחינה מהותית נפגעו עיקרי

הצדק הטבעי או כי לא ניתן למתלונן יומו בבית המשפט.

9. בכך מוצה בירור התלונה.

 אליעזר ריבלין
 נציב תלונות הציבור על שופטים

העתק: המתלונן

כב' השופט שמואל מלמד, בית משפט השלום, תל אביב
 כב' הנשיאה זיוה הדסי הרמן, בית משפט השלום, תל אביב
 כב' הנשיא אשר גרוניס, בית המשפט העליון
 גב' ציפי לבני, שרת המשפטים
 כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט